

Fremtidens biblioteksystem

Magnus Enger
Libriotech

Sarpsborg, 24. april 2017

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Om Libriotech

- Startet av Magnus Enger i 2009
- Kunder i Norge, Sverige og Danmark
- Sentraldrift for 30+ kunder
- Migreringer fra BIBSYS, Tidemann, Mikromarc, (Bibliofil), Libra.se, BOOKIT
- I ferd med å utvide staben

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Libriotech tilbyr

- Drift av Koha
  - Sentraldrift, «i skyen», Software as a Service (SaaS)
- Migrering
- Brukerstøtte
- Opplæring
- Utvikling (i samarbeide med franske BibLibre)

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Om Koha

- Startet i New Zealand høsten 1999
- I dag er Koha et godt utbygd biblioteksystem
  - NORMARC, Nasjonalt lånekort er på plass
  - NNCIPP (norsk fjernlån) er rett rundt hjørnet
- Fri programvare (GPL)
- Web-basert
- Alle relevante protokoller «ut av boksen»

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Hvordan ser fremtidens biblioteksystem ut?

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Ikke vet jeg!

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Men jeg tror...

- Det ikke finnes per i dag
- Det ikke kommer til å bli bygget av en leverandør i en tradisjonell, lukket prosess
- Det må bygges av kunnskapsrike og levende bibliotek som tar ansvar for egne verktøy
- Det handler mer om å tilpasse seg fortløpende enn å finne den endelig løsningen på alle problemer
- Det er viktig å se bortfor moteordene

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Det viktigste er...

- Ikke hvordan jeg eller andre tror fremtidens biblioteksystem vil se ut – i dag
  - Fremtiden er for usikker til det
- Men **hvordan fremtidens biblioteksystem vil bli utviklet**

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Det viktigste er...

- «Lettbente» og iterative prosesser
- Bibliotekene i førersetet
- Åpenhet og fravær av skjulte agendaer
  - Styring mot spesifikke produkter og tjenester
  - Oppkjøp og nedleggelse av produkter
- Et rikt tilfang av ideer og perspektiver
  - Koha brukes av ca 15.000 bibliotek over hele verden

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Spørsmålet blir altså...

Hvordan ser den løpende utviklingen av fremtidens biblioteksystem ut?

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Hvor går utviklingen
de neste 5-10 årene?

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Monolittiske, lukkede systemer

v.s.

lokale, åpne systemer

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

BIBSYS

v.s.

Deichman

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Perspektiv 1 av 2

- «Informasjon på papir blir mindre og mindre viktig. Dermed blir også biblioteksystemet mindre og mindre viktig.»
- Et syn på biblioteksystemet som husholdningssystem for fysisk materiale
- «Koha ut av boksen» dekker disse behovene og vel så det, og har gjort det lenge

Perspektiv (2 av 2)

- «Vi trenger biblioteksystemet som en plattform for lokal formidling.»
- Biblioteksystemet som husholdningssystem for lokal og global kunnskap
- Ikke bare metadata for lokalt, fysisk materiale men alle typer materiale
- Koha er på vei i denne retningen
  - Ikke bare MARC
  - RDF/Linked Data er på vei!

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Lokal formidling

- Lokal kunnskap som et datalag («overlay») oppå nasjonale, bibliografiske poster
- Få en del kunnskap ut av bibliotekarenes hoder og inn i systemene

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Teknisk

- MARC er totalt uegnet som grunnlag for å løse fremtidige utfordringer
- RDF fremstår i dag som det mest realistiske alternativet
  - Identifikatorer, ikke strenger
  - Relasjoner mellom «ting»

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

**Hvilke gevinster kan vi hente ut
av å velge et felles biblioteksystem?**

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Felles katalog/bibliografiske poster?

- Nasjonale poster gir kanskje mindre behov for felles katalog?
- Like enkelt å importere en nasjonal post som å finne frem til en felles post og hekte på eksemplarer?
- Individuelle installasjoner gir større rom for
  - Lokale tilpasninger
  - Lokal formidling

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Fordeler

- Felles driftsorganisasjon – enten innomhus eller hos en leverandør
- Spleise på og samarbeide om utvikling
  - Med Koha er det bibliotekene som bestemmer
  - Noe som utvikles av ett eller en gruppe bibliotek kommer alle til gode
  - Med fri programvare betaler man én gang for å få utviklet ny funksjonalitet
  - Nasjonale og internasjonale spleiselag

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Deling av kompetanse

- Drift, om ønskelig
- Utvikling, om ønskelig
- Brukerstøtte, om ønskelig
- Anskaffelseskompetanse for tjenester i et globalt marked
- Fordeling av slike oppgaver mellom bibliotekene

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Fri programvare

- ...gir optimale muligheter for lokal involvering i de delene av systemet man ønsker å involvere seg i
- ...og på det nivået man ønsker å involvere seg
  - Fra drift og tekniske detaljer
  - Til overordnede veivalg
- Man kan gjøre alt selv, eller kjøpe seg til alt, eller noe et sted i mellom
- Ingen lisenser!

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Forresten, en ting eller to til...

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Tenk utafør boksen (I)

- Det er mulig å bestemme seg for et fri programvare biblioteksystem først, og så legge ut tjenester knyttet til dette spesifikke systemet på anbud

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Tenk utafør boksen (II)

- Hvis folkebibliotekene i et helt fylke tar det de bruker på biblioteksystem i dag og bruker det anderledes, hva kan de få til da?
- Ansette folk med kompetanse til å gjøre ting selv?
  - Lettere å be en kollega fikse et problem i biblioteksystemet, enn en ansatt i et firma langt unna
- Interkommunalt selskap?

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Look to Deichman

- Har nå bygd opp en unik kompetanse (og unike tekniske løsninger)
- Hvordan kan denne kompetansen komme andre bibliotek til gode?

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Fri programvare

- Er ikke skummelt – Microsoft er i dag en av de største bidragsyterne
- Betyr ikke at man *må* gjøre alt selv eller «være veldig teknisk», det betyr at man har flere leverandører/støttespillere å velge mellom
  - «Man behøver inte mer kompetens än att kunne betala räkningen om man vill lämna bort IT-biten. Men har man kompetens kan man till skilnad från stängda system dra nytta av den och göra intressanta saker själv.» - Viktor Sarge i Facebook-gruppa «Koha i Norden»

Takk for meg!

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET